

SSPX a platnost svátostí

Záludná a zrádná – taková byla strategie koncilního Říma v posledních letech. Ve svém prohlášení z 21. listopadu 1974 vysvětlila Jeho Milost arcibiskup Marcel Lefebvre koncilní a pokoncilní manévry Říma „s neo-modernistickými a neo-protestantskými tendencemi“.

Při biskupských svěceních 30. června 1988 v Écône vysvětlil zejména: „Vy víte velmi dobře, moji drazí bratři, vy víte velmi dobře, že bez biskupa nemohou být kněží. Všichni tito seminaristé, kteří jsou dnes zde, pokud mě zítra Pán povolá k sobě, a to bude nepochybně brzy, od koho tito seminaristé přijmou svátost kněžského svěcení? Od koncilních biskupů, jejichž svátosti jsou **všechny pochybné**, protože nevíme přesně, jaké jsou jejich úmysly? **To není možné!**“

Varoval již před 12 lety, 29. srpna 1976, ve svém kázání v Lille: „A kdo jsou tito bastardi? Jsou to naše obřady. Obřad nové mše je bastardský obřad. Nové svátosti jsou bastardské svátosti. Už nevíme, zda tyto svátosti udělují milost, nebo ne. **Už nevíme, zda nám tato mše dává Tělo a Krev našeho Pána Ježíše Krista, nebo ne.** Kněží vycházející ze seminářů už sami nevědí, co jsou zač.“ To vše vysvětlil velký arcibiskup. Po jeho smrti se Řím musel pokusit oklamat SSPX, zejména otázkou jurisdikce. První výsledky se postupně projevily po jubilejním roce 2000 v Římě.

2012: Nauková preambule & Generální kapitula. První jasný vývoj se zdá byl uniklý na internetu ohledně existence tzv. Naukové preambule nebo deklarace datované 15. dubna 2012 podepsané a zasláné biskupem Fellayem kardinálu Levadovi, prefektovi Kongregace pro nauku víry, navzdory jasnému odporu tří dalších biskupů SSPX. Následovala bouřlivá debata na Generální kapitule v červenci 2012, která však nakonec stanovila zásadu možné kanonické „normalizace“ SSPX, aniž by nejprve požadovala, aby se koncilní Řím vrátil k Tradici. Zásada „žádná praktická dohoda bez naukové dohody“, která byla znovu potvrzena na Generální kapitule v roce 2006, byla v roce 2012 nahrazena šesti podmínkami pro dohodu s neobráceným Římem. To bylo jasným potvrzením procesu, který se měl rozvíjet v následujících letech.

2014: STRATEGIE POTVRZENÁ VE VATIKÁNU. Dne 23. září 2014 přijal kardinál Müller, prefekt Kongregace pro nauku víry, ve Vatikánu biskupa Fellaye na dvouhodinové jednání, během kterého se dohodli „postupovat po etapách, ale v rozumném časovém horizontu, k překonání obtíží. A to s žádoucí perspektivou úplného smíření.“

1. FÁZE: ZPOVĚDI 2015–2016. Svatý stolec zveřejnil apoštolský list papeže Františka *Misericordia et misera* ze dne 20. listopadu 2016. V bodě 12 tohoto dokumentu Svatý otec prodloužil nad rámec „Roku milosrdenství“ „řádnou“ jurisdikci, kterou udělil kněžím SSPX dne 1. září 2015, aby mohli během tohoto svatého roku zpovídat. Toho bylo postupně dosaženo dočasným povolením v roce 2015 – mimochodem bez jakéhokoli zapojení samotné SSPX –, které bylo v roce 2016 obnoveno na dobu neurčitou. Na dotaz k tomuto tématu biskup Fellay vysvětlil, že „*mluvíme pouze o doplňkové jurisdikci v případě absence běžné jurisdikce*“ (ve skutečnosti to za něj řekl P. Granges, Menzingen, 14. 4. 2016), což potvrdil i P. Guyon (8. 8. 2017): „*Každý kněz, který je členem SSPX, v současné době zpovídá s jurisdikcí delegovanou Svatým otcem, která je dosud jedinou existující jurisdikcí v SSPX*“. Z toho vyplývá, že pouze opuštěním SSPX by byla knězi tato „řádná jurisdikce“ ztracena a „stav nouze“ obnoven, tak říkajíc! Platnost svátostí udělené před nebo po autorizaci Františka však nelze zpochybnit.

2. FÁZE: SVATBY 2017. Dne 27. března 2017 podepsal tentýž kardinál Müller z pověření papeže Františka dopis adresovaný biskupům celého světa „ohledně povolení k uzavírání sňatků

věřících Kněžského Bratrstva sv. Pia X.“. Podle kanonického práva je pouze duchovní s jurisdikcí nad určitým územím ze své podstaty „kanonickým svědkem“. Svatý stolec poté povolil kněžím SSPX uzavírat sňatky pod podmínkou, že obdrží pověření od místního biskupa. Na první pohled se v tom nezdá být žádný problém, dokud jeden z manželů nepožádá o zrušení tohoto svazku, které lze obecně snadno získat od příslušné diecéze, která se samozřejmě odvolá na Kodex kanonického práva z roku 1983, který arcibiskup Lefebvre popsal jako „horší než koncil“.¹

3. FÁZE: SVĚCENÍ 2016–2017. Dne 24. května 2017 byli biskupové SSPX papežem Františkem zmocněni vysvěcovat nové kněze bez souhlasu diecézního biskupa, podle biskupa Fellaye: „*V loňském roce jsem obdržel dopis z Říma, v němž mi bylo sděleno, že můžete svobodně vysvěcovat své kněze bez povolení místního ordináře*“, kterému to však musí být oznámeno.² Není logické, že SSPX nyní na oplátku přijímá nové kněze do svých řad, aniž by je podmíněně znovu vysvěcovala, jak je tomu například v případě většiny polských kněží? Neměli bychom zapomínat, že 11. ledna 2022 biskup Fellay prohlásil, že nevylučuje možnost, že biskupové „nás podpoří i veřejně“, což by znamenalo, že „bude zbytečné, aby SSPX vysvěcovala své vlastní biskupy“.³ Což také nepřímě znamená, že nevěří tomu, co řekl arcibiskup Lefebvre o „koncilních biskupech, jejichž svátosti jsou všechny pochybné“, což byl právě důvod, proč 30. června 1988 vysvětil čtyři biskupy. A nebyl biskup Huonder pověřen vysvěcením svatých olejů na Zelený čtvrtek 2023?

4. FÁZE: BÍŘMOVÁNÍ 2024. Dne 25. dubna 1988 arcibiskup Lefebvre napsal, že nové bířmování je „důvodem k obavám“ a především, že „překlad latinského výrazu je sporný“, protože termín „sigillum“ byl nahrazen prostým „být označen“. „Proto neváhám bířmovat podmíněně, když jsem o to požádán.“ Dnes však SSPX často tato podmíněná bířmování odmítá.

NA ZÁVĚR je otázka „všech pochybných“ svátostí jasná: je třeba se obrátit k tomu, co je jisté, a ne k tomu, co je pochybné. Uzavřít sňatek s pověřením od ordináře znamená přijmout Kodex z roku 1983 a implicitně i možný úsudek o oficiálnosti zkreslené tímto novým Kodexem. Pokud jde o zpovědi, kněží SSPX udělili platné rozhřešení věřícím, kteří se na ně obrátili z nutnosti. Skutečnost, že František jim obnovuje „řádnou“ jurisdikci, nemůže v žádném případě zneplatnit svátosti z minulosti. Kromě toho je třeba vzít v úvahu postupný, ale reálný posun uvnitř SSPX, kde je mnoho kněží nakaženo „smířlivým“ způsobem uvažování: i když je jejich rozhřešení platné, rady a dokonce i posouzení závažnosti hříchů mohou být zkreslené. Měl by zpovědník brát v úvahu nové názory Františka na homosexuály nebo rozvedené, kteří se znovu oženili?

Pokud vezmeme v úvahu pouze potřebu věřících přijímat svátosti, můžeme dojít k praktickému kompromisu. Vzhledem k praktické absenci platné tradiční římské liturgie v dané zemi nebo regionu však lze zvážit omezené riziko hledání mši a svátostí SSPX, které jsou *samy o sobě* platné, přičemž je třeba zůstat ostražitý vůči komentářům kněží nebo věřících a dokonce si dávat pozor na nové kněze, kteří se připojují k SSPX bez podmíněného opětovného přesvěcení. Příležitostná mše tradiční římská mše může být „dobrá“, pokud je sloužena platně vysvěceným knězem, ale těchto případů je málo.

¹ Biskup Tissier de Mallerais v knize *Marcel Lefebvre, une vie*, Clovis, 2-vydání, 2002, s. 558.

² <https://www.catholicculture.org/news/headlines/index.cfm?storyid=31663> & <http://www.revue-item.com/11101/le-vatican-et-la-fsspx-on-approche-toujours-plus-dune-normalisation/>

³ Komentáře Eleison, č. 835 ze dne 15. července 2023, jasně citující rozhovor biskupa Fellaye ve španělštině ze dne 11. ledna 2022: <https://www.youtube.com/watch?v=gqJESRaekTw&t=1908s>, minuta 32:41.